

Radicalisering, witwaspraktijken, mensenhandel... het is allemaal in kaart te brengen met *forensic intelligence*. Bij dit forensisch ICT-onderzoek worden de nieuwste technieken ingezet voor het oplossen van misdrijven. De technische mogelijkheden lijken daarbij onuitputtelijk. Wel vraagt de toepassing van forensic intelligence om meer en intensievere samenwerking tussen zowel publieke als private partijen.

DE RODE FIETS

Forensic intelligence vraagt om meer samenwerking

IN DE BERG DATA

Intelligente data-analyse maakt het mogelijk enorme hoeveelheden data te doorzoeken. Door tapverslagen, getuigenverslagen, verdachtenverhoren en politiedossiers te doorzoeken, kan dan bijvoorbeeld een verband worden gelegd tussen sommige zaken. Bijvoorbeeld doordat hetzelfde transportbedrijf in verschillende zaken als facilitator optreedt, of omdat er steeds een opvallende rode fiets opduikt in de getuigenverslagen. Ook bij het ontdekken van valse facturen en contracten in fraudezaken kan data-analyse een rol spelen. Een heel andere mogelijkheid is het analyseren van tapverslagen op afwijkend taalgebruik. Dat kan leiden tot woorden of woordcombinaties die code-woorden blijken te zijn.

Palet vergroten

Forensic intelligence zorgt voor de stap van incident- naar procesgestuurd opereren. Robert Tuinenburg, informatieofficier bij het Openbaar Ministerie Amsterdam: 'Je richt je niet langer op één strafbaar feit, je krijgt zicht op het hele criminele handelen van een persoon. Dat vergroot het palet aan mogelijke maatregelen. Soms blijkt een strafrechtelijke interventie dan niet het aangewezen

middel, gewoonweg omdat iemand bestuursrechtelijk aanpakken veel effectiever is.'

Koppeling

Zo'n brede aanpak vraagt om de juiste technieken en tools voor data-analyse, maar vaak ook om koppeling van gegevens. 'Solistisch werken is onmogelijk bij forensic intelligence; je hebt hoe dan ook andere partijen nodig als je criminele processen op deze wijze wilt aanpakken. Vaak zijn dit ook partijen als de Belastingdienst of private partijen als de Kamers van Koophandel,' vertelt Nienke van den Berg, vertrekkend teammanager Kecida bij het Nederlands Forensisch Instituut (NFI). Kecida staat voor Kennis- en Expertisecentrum voor Intelligente Data-analyse. Deze onderzoeksafdeling zet intelligente data-analyse in voor uiteenlopende partijen in de Openbare Orde en Veiligheidssector (OOV).

Kecida wil de samenwerking die nodig is bij forensic intelligence een impuls geven, en bracht hiervoor uiteenlopende betrokken partijen samen tijdens het congres 'Sharing Intelligence'. Jacob Adema van het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB): 'Het gaat daarbij niet alleen om toegang hebben tot

elkaars informatie, maar ook om weten wie over welke informatie beschikt.'

Mensenhandel

Kecida doet zaakonderzoek en fenomeenonderzoek. Zaakonderzoek is feitelijk het netwerkend opsporen door het combineren van gegevensbestanden, terwijl fenomeenonderzoek inzicht in een crimineel proces oplevert. Voorbeelden waar data-analyse kan worden ingezet bij zaken zijn bijvoorbeeld analyses van mailwisseling bij fraudezaken, om zo een netwerk bloot te leggen. Het in kaart brengen van financiële transacties kan netwerken bij witwaspraktijken aan het licht brengen. Het geautomatiseerd doorzoeken en analyseren van chatregels en mailwisseling op pc's van kinderpornoverdachten resulteert in de ontdekking van relatienetwerken. Bij fenomeenonderzoek richt men zich op specifieke gebieden. Zo wordt bijvoorbeeld naar kenmerken gezocht die duiden op mensenhandel. Daarbij worden bestaande zaakonderzoeken, open bronnen en gegevensbestanden automatisch doorzocht en geanalyseerd om zo tot geschikte indicatoren en risicoprofielen te komen. Dit risicoprofiel is vervolgens toe te passen op grote hoeveelheden nieuwe gege-

'Je moet weten wie over welke informatie beschikt'

vens, waardoor kenmerken, activiteiten en netwerken die aan mensenhandel zijn gerelateerd komen bovendien. Dergelijk fenomeenonderzoek vindt bijvoorbeeld ook plaats om criminele activiteiten in het afvaltransport te achterhalen, radicalisering in kaart te brengen of overbewoning te detecteren.

Juiste tools en technieken

Data-analyse vraagt om de toepassing van de juiste programma's. Kecida werkt toolonafhankelijk en kent de markt. Daardoor kunnen ze maatwerkoplossingen adviseren aan klanten. Forensic intelligence blijft zich ontwikkelen en richt zich op die terreinen waar de criminaliteit zich ontwikkelt. Zo speelt intelligente data-analyse een belangrijke rol bij de aanpak van cybercrime, zoals phishing. Nienke: 'Dit is per definitie een gebied waar incidentgestuurde aanpak geen zoden aan de dijk zet, maar waar patroonherkenning en een procesgestuurde aanpak nodig is voor effect. Die overgang van incident- naar procesgestuurd is dé nieuwe aanpak; het zorgt er eenvoudigweg voor dat we vaker tot een beter resultaat komen en een bijdrage leveren aan een bredere bewijsvoering.' ◀

Tekst: Miranda van Ark | Foto: Edith Paol